

Regionalt samarbete kring övergångsutbildning

NFBSUB § 4 / 9.9.2021

Beredning och föredragning: utbildningschef Timo Tenhunen, tfn 0440 555 332

Läroplikten utvidgades till 18 år i och med den nya läropliktslagen som trädde i kraft 1.8.2021. Skyldigheten att söka sig till fortsatta studier gäller från och med våren 2021. Från och med hösten 2021 är utbildning på andra stadiet avgiftsfri för unga som avslutar grundskolan. Genomförandet av de ändringar som utvidgningen av läroplikten medför har planerats tillsammans med områdets läroanstalter på andra stadiet samt regionens kommuner. I samarbetet deltar därmed Borgå, Lovisa och Sibbo samt Careeria, Prakticum och Borgå folkakademi (Akan). Ett möjligt samarbete på svenska kan också omfatta Lapträsk, Pyttis och Kotka.

Syftet med reformen är att varje ung får minst en utbildning på andra stadiet. Kommunen är den instans som har en skyldighet att garantera en studieplats i en undervisning som leder till eller bereder för examen. I klartext handlar det om gymnasieutbildning, yrkesutbildning eller så kallad övergångsutbildning, till exempel utbildning som handleder för examensutbildning eller folkhögskoleåret.

Utbildning som handleder för examensutbildning

I samband med att läroplikten utvidgas förnyas också utbildningarna. 1.8.2022 ersätter utbildning som handleder för examensutbildning (förkortat HUX) de tre utbildningar som nu erbjuds inom ramen för övergångsskedet mellan grundläggande utbildning och andra stadiet, dvs påbyggnadsundervisning, utbildning som handleder för yrkesutbildning och utbildning som förbereder för gymnasieutbildning. Den nya HUX-utbildningen ger den studerande färdigheter att avlägga studier på andra stadiet. Den studerande har också möjlighet att höja vitsord från den grundläggande utbildningen och avlägga studier inom gymnasieutbildning eller yrkesutbildning. Sibbo, Borgå och Lovisa har tillsammans med Prakticum och Akan diskuterat ordnandet av den nya utbildningen på svenska i regionen.

Målgrupperna för utbildning som handleder för examensutbildning är

- läropliktiga och andra som saknar examen på andra stadiet och som har behov av handledande utbildning,
- studerande som har något annat modersmål än svenska, finska eller samiska, samt
- studerande som har avlagt grundläggande utbildning eller en motsvarande utbildning på något annat språk än svenska, finska eller samiska.

Länk till utkastet till läroplanen för HUX:

-

<https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/DownloadProposalAttachment?attachmentId=15141>

Folkhögskoleåret

För dem som går ut grundskolan och omfattas av läroplikten har folkhögskolorna givits rätten att fr.o.m. augusti 2021 erbjuda en för de studerande kostnadsfri utbildning, det så kallade folkhögskoleåret. Utbildningen sträcker sig över ett läsår och är öppen för alla intresserade som omfattas av läroplikten. Den är baserad på grunderna för läroplanen som gjorts upp av Utbildningsstyrelsen. Syftet med utbildningen är att

förstärka den ungas studiefärdigheter och stödja hen att planera för sin framtid. Via utbildningen vill man säkerställa att alla unga personer ges de redskap som behövs för att kunna övergå till utbildning på andra stadiet, slutföra en examen på andra stadiet och finna sin väg in i arbetslivet.

Utbildningen för läropliktiga vid folkhögskola riktar sig i synnerhet till:

- unga som vill förbättra sina grundläggande färdigheter och studiefärdigheter för att nå framgång i sina studier på andra stadiet
- unga som behöver stöd för att finna studiemotivation
- unga som behöver mera tid för att få klarhet i sina framtidsplaner
- unga som behöver stöd för att stärka sina livsfärdigheter och sin vardagskompetens
- unga som behöver gemenskap, individuell handledning och handlett boende
- unga som har avbrutit en yrkesutbildning eller gymnasieutbildning

I studierna ingår utöver undervisning som stärker den studerandes grundläggande färdigheter, studie- och interaktionsfärdigheter samt vardagskompetens också valbara inriktade studier. Vidare ges den studerande möjlighet att höja vitsord från den grundläggande utbildningen, om det krävs för att den studerande ska kunna fortsätta till vidare studier. Vid höjandet av vitsord kan man samarbeta med kommunen eller annan anordnare av grundläggande utbildning. Ett stort fokus läggs på den personliga handledningen utgående från var och en studerandes individuella behov. Ett viktigt mål är också att stärka den ungas självkänsla och tron på den egna förmågan. Målen och upplägget skiljer därmed åtminstone till en del från den tidigare behandlade HUX-utbildningen.

Behovet av övergångsutbildningar på svenska

Behovet av övergångsutbildningar på svenska i denna region har utretts under våren 2021. Resultatet var att det upplevs finnas ett behov av övergångsutbildningar och att det totala elevantalet på dessa kommer att vara ca 10. Det finns alltså på tjänsteinnehavarnivå en gemensam önskan, som grundar sig på ett behov, att kunna ordna övergångsutbildningar på svenska i regionen. Däremot finns det en osäkerhet kring de ekonomiska aspekterna om det ordnas två utbildningar. Något definitivt beslut på vilken utbildning (HUX eller folkhögskoleåret) som skulle prioriteras finns inte, men diskussionerna kan tolkas som att det finns en tydlig önskan att det bör finnas en HUX-utbildning.

Alternativ för HUX-utbildning

En mindre arbetsgrupp med fokus på de svenska frågorna, har konstaterat att om det skall finnas en svensk HUX-utbildning i regionen, är det mest realistiska alternativet att den ordnas i regionalt samarbete. Detta för att antalet elever skall vara tillräckligt stort för att säkerställa kvalitativa och ekonomiska aspekterna. Kommunerna upplever alltså att det inte är ändamålsenligt att ordna en egen HUX-utbildning i respektive kommun.

En annan möjlighet är, som tidigare nämndes, att varje kommun ordnar en egen HUX-utbildning. Bedömningen är att ett litet elevunderlag skulle göra det dyrare och risken för att varken utvecklingsresurser eller personalresurser räcker till är stora. Ett tredje alternativ är att samarbeta med huvudstadsregionen. Avståndet, i kombination med indragna turer i kollektivtrafiken speciellt från Lovisa, från de östra delarna av regionen, till en utbildning i Helsingfors, är den största farhågan i det alternativet.

I de regionala förhandlingarna har funnits en vilja att Prakticum skulle vara utbildningsanordnaren för HUX-utbildningen på svenska i regionen. Prakticum har emellertid fört fram en oro kring finansieringen. För tillfället

finns endast ett förslag för hur HUX-utbildningen finansieras från statligt håll. Finansieringen bygger på antalet studerande, alltså utbildningsanordnaren får ett statsunderstöd per studerande som allmänt antas vara ca 8 400 €. En allmän oro är att finansieringen inte kommer att täcka kostnaderna för att ordna HUX-utbildning för grupper på tio elever. En preliminär kostnadskalkyl i den regionala planeringsgruppen, där lönekostnader och hyror är de stora utgiftsposterna, landar på minst 150 000 €/läsår. För att Prakticum som utbildningsanordnare inte ensam skall ta de ekonomiska riskerna, är ett alternativ att utarbeta ett avtal som gör att kommunerna är med och finansierar HUX-utbildningen i de fall kostnaderna överskrider statsunderstödet. Intresset för ett intentionsavtal skall behandlas av kommunerna samt i Prakticum. Ett preliminärt intresse att ordna HUX-utbildning skall meddelas inom september. Ändringar kan göras ännu i december.

Ordnandet av ett folkhögskoleår

Akan har visat ett intresse kring att ordna ett folkhögskoleår. Marknadsföringen skulle omfatta denna region i första hand, med elever från Sibbo, Borgå och Lovisa, men även andra kan naturligtvis söka till utbildningen. Inom de svenska folkhögskolorna i Finland finns allmänt en viss farhåga för att HUX-utbildningen och ett folkhögskoleår kan komma att konkurrera med varandra, då studerandeantalen på båda beräknas vara små och målgrupperna delvis överlappar varandra. Även Akan har därmed en oro kring de ekonomiska aspekterna om så väl HUX och folkhögskoleåret ordnas och vill gärna ha ett löfte om ekonomiskt stöd från kommunerna i regionen. I preliminära diskussioner har ett stöd på sammanlagt 50 000 € förts fram. Samma diskussioner har förts i andra regioner. I några finlandssvenska regioner finns preliminära beslut om att inte stöda ett folkhögskoleår, utan regionen satsar på HUX-utbildningen.

Förslag: Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion beslutar att Lovisa stad fortsätter underhandla kring att uppgöra ett avtal med Prakticum för ordnandet av en svensk utbildning som handleder för examensutbildning (förkortat HUX). Därmed ansöker inte Lovisa stad eller Borgå stad om att få ordna HUX-utbildning i egen regi.

Utbildningssektionen utgår från att avtalet bygger på att utbildningen placeras fysiskt i Borgå, med Prakticum som utbildningsanordnare och att avtalet i initialskedet är på viss tid, förslagsvis tre läsår och gäller från och med 1.8 2022.

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion förutsätter att Lovisa Gymnasium förhåller sig positiv till ett samarbete kring de delar som gäller gymnasieutbildningen.

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion ger därmed direktören för centralen för bildning och välfärd samt utbildningschefen i uppgift att ta HUX-utbildningen i beaktande i uppgörandet av budgeten för 2022.

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion beslutar att Lovisa stad fortsätter underhandla kring att uppgöra ett avtal med Svenska Folkakademin för ordnandet av ett svenskt folkhögskoleår. Avtalet skulle vara på ett år, med möjlighet till förlängning och gälla för läsåret 2022-23.

Utbildningssektionen förutsätter att en utvärdering görs innan man beslutar

om en fortsättning med två så kallade övergångsutbildningar på svenska.

Utbildningssektionen prioriterar HUX-utbildningen framom ett folkhögskoleår, i fall en prioritering bör göras.

Beslutet ges för kännedom till stadens ledning samt nämnden för fostran och bildning.

Behandling:

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion tyckte enhälligt att avtalet i initialskedet gäller läsåret 2022-2023 och att ingen utbildningsanordnare prioriteras.

Beslut:

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion besluter att Lovisa stad fortsätter underhandla kring att uppgöra ett avtal med Prakticum för ordnandet av en svensk utbildning som handleder för examensutbildning (förkortat HUX). Därmed ansöker inte Lovisa stad eller Borgå stad om att få ordna HUX-utbildning i egen regi.

Utbildningssektionen utgår från att avtalet bygger på att utbildningen placeras fysiskt i Borgå, med Prakticum som utbildningsanordnare och att avtalet i initialskedet för läsåret 2022-2023.

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion förutsätter att Lovisa Gymnasium förhåller sig positiv till ett samarbete kring de delar som gäller gymnasieutbildningen.

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion ger därmed direktören för centralen för bildning och välfärd samt utbildningschefen i uppgift att ta HUX-utbildningen i beaktande i uppgörandet av budgeten för 2022.

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion besluter att Lovisa stad fortsätter underhandla kring att uppgöra ett avtal med Svenska Folkakademin för ordnandet av ett svenskt folkhögskoleår. Avtalet skulle vara på ett år, med möjlighet till förlängning och gälla för läsåret 2022-23.

Utbildningssektionen förutsätter att en utvärdering görs innan man besluter om en fortsättning med två så kallade övergångsutbildningar på svenska.

Beslutet ges för kännedom till stadens ledning samt nämnden för fostran och bildning.

NFBSUB 02.02.2022 § 4
148/12.00.00/2022

Beredning

utbildningschef Timo Tenhunen, tfn 0440 555 332

I enlighet med nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektions beslut 9.9.2021 § 4 har Lovisa stad fortsatt underhandla kring att uppgöra ett avtal med Prakticum för ordnandet av en svensk utbildning som handleder för examensutbildning (förkortat HUX).

Practicum har skapat ett modellavtal för svenskspråkig HUX-utbildning i Borgå. Avtalet skulle främst ha gällt Borgå, Sibbo och Lovisa. Sibbo kommun har på sitt möte 18.1.2022 beslutat att man inte ansöker om att få ordna svensk utbildning som handleder för examensutbildning i egen regi. Borgå beslöt 25.1.2022 att man antecknar Sibbos beslut för kännedom och konstaterade att målet på ett regionalt samarbete kring en HUX-utbildning på svenska i Borgå därmed inte kan förverkligas i den form det ursprungligen var tänkt. Borgåsektionen anser det ändå viktigt att det skulle prövas på en regional svensk HUX-utbildning i Borgå och anser att Borgå tillsammans med Lovisa ska fortsätta arbetet med Praktikums avtalsutkast.

HUXt utbildningen togs för kännedom i nämnden för fostran och bildning 26.1.2022 att Lovisa stad fortsätter underhandla med Borgå stad om en regional svensk HUX-utbildning i Borgå i Praktikums regi. Utbildningschefen har fortsatt förhandlingarna med Prakticum och Borgå. Ifall Lovisa är med är Borgå beredd att ingå ett avtal med Prakticum och gemensamt dela Sibbos kalkylerade andel mellan kommunerna. Förhandlingar fortsätter med Sibbo ifall HUX-utbildningen startar i östnyland.

Ett beslut bör göras i snabb takt med tanke på slutdatumet för den gemensamma elevantagningen (GEA) och att Prakticum skall kunna inleda personalrekryteringen för utbildningen.

Enligt det ursprungliga avtalsutkastet är kostandsfördelningen följande:

Practicum	20 000 €
Borgå stad	30 000 €
Lovisa stad	15 000 €
Sibbo kommun	15 000 €

Diskussioner förs ännu om hur Sibbos andel fördelas mellan Borgå och Lovisa. Lovisas andel kan variera mellan 20 000 € och 22 500 €. I årets budget finns reserveringar för HUX.

Borgå Folkakademi har upprättat ett avtalsutkast om ett folkhögskoleår. Lovisa har haft ett liknande avtal med Folkakademin i flera år och verksamheten har varit tillfredsställande. Enligt det nya förslaget till samarbetsavtal skulle Lovisas andel vara 13 000 € för läsåret 2022-2023.

Både Borgå och Sibbo har beslutat fortsätta samarbetet med Borgå Folkakademi. Utbildningssektionen har redan tidigare delgett sitt intresse för ett fortsatt samarbete, vilket även antecknades för kännedom i nämnden för fostran och bildning. Anslag för detta finns reserverat i årets budget.

Föredragning

Utbildningschef Timo Tenhunen

Förslag

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion anser att det är viktigt att pröva med en regional svensk HUX-utbildning i Borgå och anser att Borgå tillsammans med Lovisa ska fortsätta arbetet med Praktikums avtalsutkast. Utbildningssektionen antecknar de bifogade avtalsutkastet för kännedom. Utbildningssektionen befullmäktigar utbildningschefen att ingå ett avtal för

läsåret 2022-2023 med Prakticum om överenskommelse kan nås gällande de öppna kostnaderna med Prakticum och Borgå.

Utbildningssektionen befullmäktigar utbildningschefen att ingå ett avtal för läsåret 2022-2023 med Svenska Folkakademin för ett Folkhögskoleår enligt det bifogade utkastet.

Behandling

Utbildningssektionen tillfogade enhälligt att ifall Sibbo kommun inte ingår avtal, anser utbildningssektionen att Sibbos kostnadsandel bör fördelas proportionellt 10 000 € åt Borgå och 5 000 € åt Lovisa.

Beslut

Nämnden för fostran och bildnings svenskspråkiga utbildningssektion ansåg att det är viktigt att pröva med en regional svensk HUX-utbildning i Borgå och ansåg att Borgå tillsammans med Lovisa ska fortsätta arbetet med Praktikums avtalsutkast.

Utbildningssektionen antecknade de bifogade avtalsutkasten för kännedom.

Utbildningssektionen befullmäktigade utbildningschefen att ingå ett avtal för läsåret 2022-2023 med Prakticum om överenskommelse kan nås gällande de öppna kostnaderna med Prakticum och Borgå.

Utbildningssektionen befullmäktigade utbildningschefen att ingå ett avtal för läsåret 2022-2023 med Svenska Folkakademin för ett Folkhögskoleår enligt det bifogade utkastet.

Utbildningssektionen tillfogade enhälligt att ifall Sibbo kommun inte ingår avtal anser utbildningssektionen att Sibbos kostnadsandel bör fördelas proportionellt 10 000 € åt Borgå och 5 000 € åt Lovisa.

Ärendet justerades omedelbart.
